

Kossuth-díjra jelölés javaslata

Choli Daróczi József

magyar cigány író, költő, műfordító, pedagógus, népművelő, újságíró részére

Tisztelt Balog Zoltán Miniszterúr!

Nagy öröm és megtiszteltetés számomra, hogy a Roma Club Kulturális és Közösségépítő Alapítvány nevében, továbbá az alább felsorolt civil szervezetek és neves személyek nevében felkérhetem Önt, hogy támogassa Choli Daróczi József Kossuth-díjra jelölését.

Méltán érdemli meg az elismerés szavait, aki olyan szerteágazó, meghatározó és látható módon, s mégis mindvégig fáradhatatlan lendülettel és hittel tevékenykedett és tevékenykedik ma is a magyar-cigány, lovári alkalmazott nyelvészet, nyelvpedagógia és nyelvi mérés ügyéért, mint Choli Daróczi József.

Életpályáját a színesség, sokrétűség, dinamizmus, pontosságra törekvés jellemzi. A következőkben e színes életpálya néhány főbb állomását szeretném ismertetni, melyek Choli Daróczi Józsefet a bedői kis faluból, az egyetemi tanári címig vezették el.

Choli Daróczi József 1939. május 26-án született Bedőn, Daróczi Károly és Kovács Magdolna gyermekeként. Főiskolai tanulmányait a Budapesti Tanítóképző Főiskolán végezte 1972–1975 között.

Élete:

1971 –től jelennek meg cigány műfordításai, magyar és cigány nyelven született alkotásai 1972–1979 között tanító.

1975-ben tagja lett a Magyar Írók Szövetségének és a MÚOSZ-nak.

1980–1985 között a XIII. kerületben munkásszállón népművelő volt.

1986–1990 között a X. kerületi Tanács előadója volt.

1985–1986 között az Országos Cigány Tanács elnöke volt.

1985–1989 között a Hazafias Népfront Országos Tanácsának tagja volt.

1987–1988 között a Magyarországi Cigányok Kulturális Szövetségének ügyvezető titkára.

A Hátrányos Helyzetű Fiatalok Életmód és Szabadidő Szövetség elnöke volt.

1990 óta az Amaro Drom kulturális folyóirat munkatársa volt.

1995 óta a X. kerület cigány kisebbségi önkormányzat elnöke volt.

Főbb művei:

József Attila: Ars Poetica – lovári nyelvre fordítás (1971)

Uzhes Jilesa – önálló szerkesztésű antológia – a Népművelési Intézet gondozásában (1979)

Fekete korall (versek, 1981)

Amaro Drom Cigány-magyar kisszótár (Feyér Leventével, 1981)

Lovári nyelvkönyv (Feyér Leventével, 1984)

Isten homorú arcán. Pel devlesko bango muj (versek, műfordítás, 1990)

Csontfehér pengék között (versek, 1991)

Mashkar le shiba dukhades – Nyelvek között fájón (1994)

Bibliafordítás – Újszövetség (1996)

Federico Garcia Lorca: Cigány románcok (fordítás, 1996)

Muri Anglunyi Bibla Kiponca - Az első képes Bibliám (2010)

A 80-as évek elején a kisközösség szó mind a kommunista világi hatóságokban, mind a papság körében legtöbbször riadalmat keltett fogalom volt. Az állami hatóságok esetében a félelmet az váltotta ki, hogy tudták, minden öntudatos közösség nagy erőt hordoz és ezért az önmagukra ébredő csoportok veszélyt jelentenek az elnyomó hatalomra.

Anyanyelvén és magyarul egyaránt alkot. Készített lovári nyelvkönyvet és cigány-magyar kisszótárt is, amely a cigány nyelvvizsgára készülők elengedhetetlen alapanyaga máig. Hosszú fehér szakálla és bajusza mesebeli megjelenést kölcsönöz a köztisztéletnek és szeretetnek örvendő személyiségének. A társadalmi konszenzus, a beilleszkedés, a megbékélés embere, aki ugyanakkor síkra száll sorstársai jogaiért és méltán büszke népe kultúrájára.

Choli Daróczi József cigány nyelvre fordított versei, saját költészete, ezáltal a cigány nyelv használata egy közösség ébredését eredményezte. Első cigány nyelvű költőként, íróként láncreakciót indított el a roma irodalomban. Amikor Choli a magyar irodalom gyöngyszemeit lefordította és publikálta, az megrendítette az úgynevezett „ciganológus társadalmat”, hiszen ők éppen azt bizonygatták, hogy nincsen cigány kultúra és a nyelv alkalmatlan a kommunikációra. Choli cigány nyelven íródott irodalmi művei ma már közkinccsel jelentenek Magyarországnak és a külföld számára is. Versei több nívós roma zenekart meghívtak, verseit tanítják, ismerik hazánkban és külföldön is. Choli mélyen ragaszkodik a vallásához és hatalmas energiát követelve fordította le a Biblia Újszövetségét, ezáltal – a nyelvújítást is követelő - munka során a lovári dialektust fejlesztette.

Európa országaiban a roma közösség ismeri, tudja nevét, munkája maradandó az európai roma közösségekben is. A 70-es, 80-évek munkásszállóin és más közösségi tereken ébredező roma művészvilág egyik alakítója, inspirálója. Choli Daróczi József közösségépítő munkássága és roma nyelvű költészete egyik elindítója annak a kulturális mozgalomnak, amelynek hatása csak a magyar Táncház Mozgalomhoz hasonlítható.

Sajnálattal értesültünk róla, hogy Choli Daróczi József a berlini magyar nagykövetségen rendezett Roma Holocaust pódiumbeszélgetés után pár napra agyvérzésen esett át, amiből nem tudott felépülni teljesen.

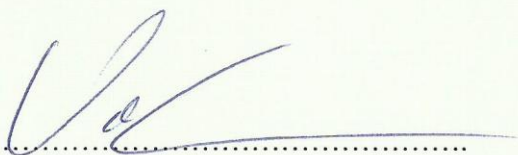
Mi, szervezetek, művészek és magánemberek, vagyis a hazai roma közösség tagjai nagyon fontosnak tartjuk életművét, és szeretnénk, hogy ha nagyrabecsülésünket életműve és személyisége iránt még életében megtapasztalná. Ezért kezdeményezzük, hogy Choli Daróczi József pótolhatatlan munkásságát a Magyar Köztársaság Kossuth-díjjal ismerje el.

Mindezek tudatában és munkássága fényében (Choli) Daróczi József méltó tulajdonosa lehet annak a díjnak, amely olyanoknak adományozható, akik az alkalmazott nyelvészet, a költészet és élete munkássága által a saját közösségét megerősítve nélkülözhetetlen és kiemelkedő teljesítményt nyújtanak.

Méltatása után már csak egy feladatunk maradt: előre is köszönetet mondani mindannyiunk nevében Önnek, hogy átgondolja jelölésünket, és reményeink szerint eddigi munkája alapján támogatja és felterjeszti Choli Daróczi Józsefet a Kossuth-díj méltó tulajdonosa címre.

Budapest, 2015. szeptember 11.

Tisztelettel:

Vadászi István
a Roma Club Alapítvány elnöke